

A PÉCSI ÍTÉLŐTÁBLA POLGÁRI KOLLÉGIUMA

A közbenső mérleg jóváhagyása körében a bírói gyakorlatban felmerült kérdések

(Vitaindító a Kúria és az ítéltáblák csőd és felszámolási ügyeivel foglalkozó bíráinak 2016. április 18 -i konzultációjához)

A Cstv. 50.§-a 1992. január 1-jén, a törvény hatályba lépésekor az alábbi rendelkezéseket tartalmazta:

50. § (1) Ha a felszámolási eljárás során a hitelezők igényeinek kielégítéséhez elegendő pénzeszköz folyt be, a felszámoló a követelések bejelentésére megadott határidő letelte után, közbenső felszámolási mérleget (továbbiakban: közbenső mérleg) készíthet.

(2) A felszámolás kezdetétől számított egy év elteltével a közbenső mérleg elkészítése kötelező.

(3) A felszámolás várható költségeire és a vitás hitelezői igények fedezetére a közbenső mérleg alapján tartalékot kell képezni.

(4) A tartalékon felüli pénzvagyon terhére - az 57. §-ban megállapított kielégítési sorrendben - a jogerős bírósági, hatósági határozaton alapuló vagy a nem vitatott hitelezői követelések részben vagy egészben kielégíthetők.

(5) A közbenső mérleget és annak alapján a hitelezői követelések részbeni kielégítésének sorrendjét és összegét a felszámoló köteles - a hitelezői válaszmány véleményét, illetve a hitelezők véleményét is csatolva - a bíróságnak jóváhagyás végett bemutatni.

(6)

A bíróság a közbenső mérleget 30 napon belül végzéssel jóváhagyja vagy elutasítja.

(7) A követeléseknek a bíróság által jóváhagyott közbenső mérleg alapján történő kielégítéséről - az összegek pontos feltüntetésével - a felszámoló az adós összes hitelezőjét köteles tájékoztatni.

A törvényi indokolás e rendelkezéshez a következő volt:

„A Javaslat a felszámolás meggyorsítása céljából lehetővé, illetve kötelezővé teszi közbenső zárómérleg készítését, amelynek alapján a felszámoló a jogerős hatósági határozaton alapuló és a nem vitatható követelések **kielégítését megkezdheti**. Mindez azonban nem sérthet hitelezői érdekeket, ezért a felszámoló e körben csak a **bíróság jóváhagyása alapján** hozhat intézkedéseket. Figyelemmel kell lenni továbbá az esetleges egyéb hitelezői követelésekre is, ezért kötelező a várható költségek és vitás hitelezői igények fedezetére tartalékalapot képezni és a kellő nyilvánosságot biztosítani.”

A közbenső mérleg törvényi célja, és a bíróságnak szánt szerep a törvényi indokolásból egyértelműnek látszik.

A Cstv. 50.§-át első alkalommal az 1997.évi XXVII. törvény módosította, a megváltozott szöveg (dőlt betűvel a módosítás) a következő volt:

50. § (1) Ha a felszámolási eljárás során a hitelezők igényeinek kielégítéséhez elegendő pénzeszköz folyt be, a felszámoló a követelések bejelentésére megadott határidő letelte után, közbenső felszámolási mérleget (továbbiakban: közbenső mérleg) készíthet. A közbenső mérleg tartalmazza a gazdálkodó szervezet tevékenységet lezáró mérlegének adatait. A közbenső mérleget az 52. § (3) bekezdésében, a bevételek és költségek alakulásáról készített kimutatást az 52. § (4) bekezdésében meghatározott bontásban kell elkészíteni. A szöveges jelentésnek tartalmaznia kell a tevékenységet lezáró mérleg és a közbenső mérleg eltéréseinek, valamint a bevételek és költségek alakulásának részletes magyarázatát.

(2) A felszámolás kezdetétől évente a közbenső mérleg elkészítése kötelező.

(3) A felszámolás várható költségeire és a vitás hitelezői igények fedezetére a közbenső mérleg alapján tartalékot kell képezni.

(4) A tartalékon felüli pénzvagyron terhére - az 57. §-ban megállapított kielégítési sorrendben - a jogerős bírósági, hatósági határozaton alapuló vagy a nem vitatott hitelezői követelések részben vagy egészben kielégíthetők.

(5) A közbenső mérleget, a bevételek és költségek alakulásáról készített kimutatást és a hitelezők részbeni kielégítésének sorrendjét és összegét tartalmazó részleges vagyonfelosztási javaslatot a felszámoló köteles a hitelezőknek - választmány alakítása esetén a választmánynak is - megküldeni azzal, hogy arra 15 napon belül észrevételeket tehetnek. Az (1) bekezdésben meghatározott iratokat a bíróság részére jóváhagyás végett be kell mutatni, a hitelezők (választmány) véleményét is csatolva.

(6) A bíróság a közbenső mérleget és a részleges vagyonfelosztási javaslatot 30 napon belül végzéssel jóváhagyja, vagy elutasítja. A jóváhagyó végzés elleni fellebbezésnek nincs halasztó hatálya. A bíróság a végzésben rendelkezik arról, hogy a közbenső mérleg elkészítéséig értékesített vagyontárgyakból és behajtott követelésekből együttesen befolyt összeg 4%-át - az adós felszámolás alatti tevékenysége esetén az ebből eredő árbevétel 1%-át -, de legalább 50 000 Ft-ot a Gazdasági Hivatal által kezelt, elkülönített számlán lévő összegből a felszámoló részére utalják ki, ha a fenti összeg a számlán az adós hitelezőinek befizetéseiből rendelkezésre áll. Ha a fenti összeg

az elkülönített számlán nem, ám az adós cég számláján rendelkezésre áll, a felszámolónak a díjat e számla terhére kell kiutalni.

(7) A követeléseknek a bíróság által jóváhagyott közbenső mérleg alapján történő kielégítéséről - az összegek pontos feltüntetésével - a felszámoló az adós összes hitelezőjét köteles tájékoztatni.

Bár a törvény szövege az első bekezdésben a közbenső mérleg tartalmára vonatkozóan kiegészült, ennek a módosító törvényhez fűzött indokolás nem tulajdonított különösebb jelentőséget, a módosítás indokaként a következőket tartotta csupán kiemelendőnek:

„A törvény szerint a felszámoló már a közbenső mérleg elfogadásakor hozzájuthatna a felszámolói díj egy részéhez. A bíróság a közbenső mérleget jóváhagyó végzésben rendelkezne arról, hogy a közbenső mérleg elkészítéséig értékesített vagyontárgyakból és behajtott követelésekből együttesen befolyt összeg 4%-át - az adós felszámolás alatti tevékenysége esetén az ebből eredő árbevétel 1%-át - az elkülönített számlán lévő összegből a felszámoló részére utalják ki, feltéve, hogy a fenti összeg vagy a számlán vagy az adós cégszámláján rendelkezésre áll.”

A Cstv.50.§-ának jelenleg hatályos szövege a 2009.évi LI. számú törvénnyel történt módosítások eredményeként alakult ki, és a következőképpen szól:

50. § (1) Ha a felszámolási eljárás során a hitelezők igényeinek kielégítéséhez elegendő pénzeszköz folyt be, a felszámoló a követelések bejelentésére megadott határidő letelte után, közbenső felszámolási mérleget (a továbbiakban: közbenső mérleg) készíthet. A közbenső mérleg tartalmazza a gazdálkodó szervezet tevékenységet lezáró mérlegének [31. § (1) bekezdés *a*) pont], *továbbá a nyitó felszámolási mérleg [46. § (2) bekezdés] adatait is*. A közbenső mérleget az 52. § (3) bekezdésében, a bevételek és költségek alakulásáról készített kimutatást az 52. § (4) bekezdésében meghatározott bontásban kell elkészíteni. A szöveges jelentésnek tartalmaznia kell a tevékenységet lezáró mérleg és a közbenső mérleg eltéréseinek, valamint a bevételek és költségek alakulásának részletes magyarázatát.

(2) A felszámolás kezdő időpontjától évente a közbenső mérleg elkészítése kötelező.

(3) A felszámolás várható költségeire és a vitás hitelezői igények fedezetére a közbenső mérleg alapján tartalékot kell képezni.

(4) A tartalékon felüli pénzvagyton terhére - az 57. §-ban megállapított kielégítési sorrendben - a jogerős bírósági, hatósági határozaton alapuló vagy a nem vitatott hitelezői követelések részben vagy egészben kielégíthetők.

(5) A közbenső mérleget, a bevételek és kiadások alakulásáról, továbbá a felszámolási költségekről készített kimutatást és a hitelezők részbeni kielégítésének sorrendjét és összegét tartalmazó részleges vagyonselosztási javaslatot a felszámoló köteles a hitelezőknek - választmány alakítása, illetve hitelezői képviselő választása esetén az említetteknek is - megküldeni azzal, hogy arra 15 napon belül észrevételt tehetnek. Az (1) bekezdésben meghatározott iratokat a bíróság részére jóváhagyás végett be kell mutatni, a hitelezők véleményét - hitelezői választmány vagy hitelezői képviselő esetén az említettek véleményét is - csatolva. A közbenső mérleget a felszámolónak meg kell

küldenie az állami és önkormányzati adóhatóságoknak is.

(6) A bíróság a közbenső mérleget és a részleges vagyonfelosztási javaslatot 30 napon belül végzéssel jóváhagyja, vagy elutasítja. A jóváhagyó végzés elleni fellebbezésnek nincs halasztó hatálya. A bíróság a végzésben rendelkezik arról, hogy a közbenső mérleg elkészítéséig értékesített vagyontárgyakból és a felszámolás kezdő időpontja előtt keletkezett, behajtott követelésekből együttesen befolyt összeg 4%-át *(ha pedig a felszámolási eljárást a csődeljárás megszüntetésével egyidejűleg rendelték el [21/B. §] akkor 2%-át)* - az adós felszámolás alatti tevékenysége esetén továbbá az ebből eredő bevétel 2%-át -, de legalább 200 000 forintot a Gazdasági Hivatal által kezelt, elkülönített számlán lévő összegből a felszámoló részére utalják ki, ha a fenti összeg a számlán az adós hitelezőinek befizetéseiből rendelkezésre áll. Ha a fenti összeg az elkülönített számlán nem, ám az adós cég számláján rendelkezésre áll, a felszámolónak a díjat e számla terhére kell kiutalni. A felszámolónak kiutalt összeget meg kell növelni a kifizetendő összeggel arányos, az általános forgalmi adó megfizetéséhez szükséges összeggel.

(7) A követeléseknek a bíróság által jóváhagyott közbenső mérleg alapján történő kielégítéséről - az összegek pontos feltüntetésével - a felszámoló az adós összes hitelezőjét köteles tájékoztatni.

A módosító törvény a módosítás indokát a következőkben látta:

„A Cstv. 50. § (1) bekezdése a következők miatt módosul: A felszámoló a felszámolás kezdő napjával nyitó felszámolási mérleget készít, mely nyitómérleg szerkezetében a felszámolási zárómérleg struktúrájával egyezik meg. Emiatt a Cstv. jelenlegi előírása - mely szerint a közbenső mérlegnek a tevékenységet lezáró mérleg adatait kell tartalmaznia - kiegészítésre szorul.

A Cstv. 50. § (6) bekezdésének módosítása a közbenső mérleg és részleges vagyonfelosztási javaslat bírósági jóváhagyását követően a felszámoló részére fizetendő díj-minimumot valorizálja, és a számviteli jogszabályokkal való terminológiai összhangot szolgálja. Ha a felszámolási eljárást a csődeljárás megszüntetésével egyidejűleg rendelték el vagy folytatják (21/B. §), a felszámoló kevesebb díjra jogosult, tekintettel arra, hogy a megelőző csődeljárásban a vagyonfelügyelő a követelések befogadását, megvizsgálását, besorolását és nyilvántartásba vételét már elvégezte.”

A Cstv.50.§-a alapján kialakult bírói gyakorlat - az utóbbi néhány évben közzétett döntések kivételével – a közbenső mérleg tartalmával, illetve annak egyes tételeivel, de különösen a költségek részletezését tartalmazó szöveges jelentéssel hitelezői észrevétel, illetve kifogás folytán – nem hivatalból - foglalkozott, az észrevétel és kifogás kapcsolata, elhatárolásának problémája azonban kezdettől fogva jelen volt.

A Legfelsőbb Bíróság a BH2001.490. számú döntésében részletesen kifejtette, hogy a Cstv. 50. § (6) bekezdésében foglaltak szerint **a bíróság a benyújtott közbenső mérlegre vonatkozóan csak kétféle határozatot hozhat, nevezetesen jóváhagyhatja a közbenső mérleget vagy elutasíthatja azt. A közbenső mérleget ugyanis a felszámolónak kell elkészítenie, az abban foglaltakért a felelősség a felszámolót terheli**, ezért a bíróság a közbenső mérleget, sem az ahhoz készült mellékleteket nem

módosíthatja. Ennek folytán ha a közbenső mérleg mellékletei módosításának, kiegészítésének esetleg kijavításának szükségessége merül fel a közbenső mérleget a bíróságnak el kell utasítania és a felszámolót új közbenső mérleg és mellékletei készítésére kell kötelezni. (A döntés alapjául szolgáló elsőfokú bíróság a határozatát - melyben a felszámolót a jogosulatlanul igénybe vett teljesítési segéd díjának visszafizetésére kötelezte - kifogás tárgyában hozott döntésnek tekintette, a másodfokú bíróság azonban a döntést tartalmilag a közbenső mérleget elutasító döntésnek minősítette, és azt fejtette ki, hogy a közbenső mérleggel szemben nincs helye kifogásnak, ezért a hitelező kifogását észrevételnek kellett tekinteni, és a közbenső mérleget azért kellett elutasítani, mert az a kiegészítés ellenére nem kellően részletezett és indokolt.)

A **BH2003.295. számú** döntés indokolása szerint az elsőfokú bíróság a közbenső mérleget elutasította, mert álláspontja szerint a jogosulatlanul igénybe vett teljesítési segéd díját a felszámoló felszámolási költségként nem tüntethette volna fel. A döntés indokolásából megállapíthatóan a bíróság a hitelező **észrevétele alapján eljárva** felhívta a felszámolót a **költségek felmerülését igazoló szerződések másolatának benyújtására**, majd azt állapította meg, hogy a felszámoló költségként a felszámolói feladatok teljesítéséhez kapcsolódó könyvvizelési és jogi tevékenységért kifizetett díjat nem számolhatja el, azt díjából kel fedeznie.

A 2002-ben és 2003-ban közzétett elvi határozatok a korábbi döntéseknél konkrétabb és pontosabb iránymutatást tartalmaznak:

Az **EBH2002.67 számú** döntésében a **Legfelsőbb Bíróság a hitelező közbenső mérleg tartalmát támadó fellebbezését alaptalannak találta, döntése indokolásában kifejtette, hogy** a „felhívott jogszabályi rendelkezésekből következően ugyanis a közbenső mérleg célja **a felszámolási eljárás adott állapot szerinti vagyoni helyzetének áttekintése, a jogerős bírósági, hatósági határozaton alapuló vagy a nem vitatott hitelezői igények részbeni vagy teljes kielégítése és tartalékképzés a felszámolás várható költségeire, s a vitás hitelezői igények fedezetére.** Nincs tehát olyan jogszabályi előírás, amely a közbenső mérleg elkészítését csak a vitás hitelezői igények elbírálását követően tenné lehetővé.

A **Legfelsőbb Bíróság EBH2004.1133. számú** döntésében leszögezte, hogy közbenső mérleggel szemben nincs helye kifogásnak, ezért annak tárgyában külön határozat nem hozható. A bíróság a hitelezőnek a közbenső mérleggel kapcsolatos észrevételét a közbenső mérleg jóváhagyása körében bírálja el [1991. évi **II. törvény 46. § (6) bek., 50. § (5) és (6) bek., 51. § (3)-(4) bek., 56. § (1) bek.**]. A döntés indokolásában az alábbiakat fejtette ki:

„Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a jelen ügyben a Cstv. rendelkezései az irányadóak, az abban foglalt jogszabályi rendelkezéseket azonban nem megfelelően alkalmazta. Az elsőfokú bíróságnak a Cstv. 50. §-ának (6) bekezdése szerint a felszámoló által benyújtott közbenső mérleg tárgyában kellett határoznia. ...
.....Helyesen hivatkozott az elsőfokú bíróság határozataiban a Bírósági Határozatok

2001. évi 10. számában 490. szám alatt megjelent eseti döntésre. Mint arra a Legfelsőbb Bíróság is rámutatott a határozatában, a Cstv. 6. §-ának (2) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 3. §-ának (1) bekezdése értelmében a bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe..... Ennek megfelelően kell eljárnia az elsőfokú bíróságnak az újabb eljárás során. **A hitelező kifogásként jelölt beadványait tartalmuk szerint kell elbírálni,** nevezetesen vizsgálni kell: azok a felszámolóhoz kerültek-e benyújtásra, - az általa meghatározott 15 napon belül - és kifejezetten a közbenső mérleggel kapcsolatban kerültek-e előterjesztésre a Cstv. 50. §-ának (5) bekezdése szerint, vagy pedig közvetlenül a bírósághoz nyertek-e benyújtást és függetlenek a közbenső mérleg előterjesztésétől. **Amennyiben azokat a közbenső mérlegre tett észrevételnek kell tekinteni, azt a bíróságnak a közbenső mérleg jóváhagyhatósága körében kell figyelembe venni.** Külön határozathozatalnak e vonatkozásban nincs helye. Amennyiben a bíróság megállapítása szerint a tartalmukból következően függetlenek a kifogások a közbenső mérleg benyújtásától, úgy azokat a Cstv. 51. §-ának (1) bekezdése alapján kell elbírálni. **Nevezetesen, ha a felszámoló valamilyen jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása ellen irányulnak,** eljárási szempontból benyújthatóságukat is vizsgálat tárgyává kell tenni. Ebben az esetben a **bíróságnak a Cstv. 51. §-ának (3) bekezdése alapján kell a határozatát meghoznia, és a (4) bekezdés szerinti fellebbezési lehetőséget kell biztosítania.** Amennyiben az elsőfokú bíróságnak a kifogások vizsgálata során az az álláspontja, hogy **valamelyik kifogás vitatott hitelezői igénynek minősül, úgy a Cstv. 46. §-ának (6) bekezdése szerint kell eljárnia.** Ebben az esetben tehát nem a Cstv. 51. §-ában foglalt kifogásra vonatkozó szabályok szerint kell eljárni, hanem a vitatott hitelezői igény tárgyában kell érdemben döntést hoznia. Ekként foglalt állást a Legfelsőbb Bíróság Bírósági Határozatok 1996. évi 12. számában 659. szám alatt, valamint az 1996. évi 10. számában 542. szám alatt közzétett eseti döntéseiben is.

A fent részletezett vizsgálódás lefolytatását követően, amennyiben marad olyan kifogásnak nem tekinthető vélemény-nyilvánítás, amely kifejezetten a közbenső mérlegre vonatkozik, úgy az elsőfokú bíróságnak azt kell figyelembe vennie a közbenső mérleg tárgyában való döntése során. Ezen határozat pedig a Cstv. 50. §-ának (6) bekezdése szerint csupán jóváhagyó vagy elutasító rendelkezést tartalmazhat. A határozat indokolásában kell foglalkoznia a bíróságnak a vélemény-nyilvánításokkal, a Pp. 222. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően. (Legf. Bír. Fpk.VIII.30.294/2002. sz.)

A Pécsi Ítéltábla fennállásától kezdődően az elvi határozatokban megfogalmazott elvek szerint járt el, és az alsóbb szintű bíróságokat is erre ösztönözte. Abból indult ki, hogy a közbenső mérlegnek – vagyonfelosztási javaslat hiányában – a hitelezők felé tájékoztatási szerepe van, és a bíróság feladata abban áll, hogy megkövetelje a felszámolótól a törvény Cstv.50.§ (1) által előírt kellékekkel rendelkező mérleg előterjesztését, illetve ha a mérleg e kellékeknek nem felel meg, akkor azt ne hagyja jóvá. A közbenső mérleg tartalmát a bíróság számviteli szempontból vizsgálni két okból sem tudja, egyrészt, mert annak tartalmi helyessége csak az alapjául szolgáló valamennyi számviteli bizonylat, főkönyvi kivonat, stb. vizsgálata alapján volna ellenőrizhető, amit a felszámolónak nem kell a bírósághoz benyújtani, másrészt, ha a

felszámoló be is nyújtaná a számviteli bizonylatokat, szakértelem hiányában a bíróság azok alapján sem tudná ellenőrizni, hogy maga a mérleg helyes-e. Ha a törvényhozó a bíróságnak ilyen szerepet szánt volna, akkor eszközt is adott volna a kezébe, ami adott esetben csak szakértői bizonyítás lehetne, ennek elrendelése azonban egyrészt a hivatalbóli bizonyítás általános tilalmába ütközne, másrészt anyagi fedezet hiányában nem volna megvalósítható. Amit a bíróság vizsgálni tud, az a szöveges jelentés, annak kell ugyanis a szakértelemmel nem rendelkező bíró és a hitelező számára is egyértelmű magyarázatot adnia a bevételekről és a kiadásokról, valamint a tevékenységet záró, a nyitó és a közbenső mérleg közti eltérésekről. E tájékoztatás alapján szerezhethetnek a hitelezők kellő információt a közbenső mérleggel érintett időszak felszámolói tevékenységéről, és nyílik lehetőségük a sérelmes intézkedések elleni kifogás benyújtására. Annak álláspontunk szerint sincs akadálya, hogy a bíróság a nem kellő részletességű szöveges jelentés kiegészítésére hívja fel a felszámolót (bár nem kötelessége), ez azonban nem eljárásjogi szempontú, nem a Pp. 95.§-a szerinti hiánypótlás, a jogkövetkezménye sem a „beadvány érdemi vizsgálat nélküli elutasítása”, hanem az, hogy a bíróság a hiányos tartalmú iratokat vizsgálja meg, mert az az előterjesztett közbenső mérleg. Ha pedig a felszámoló a szöveges jelentést kiegészíti, akkor a jóváhagyásunk is úgy szól, hogy utal a kiegészítésre, mert ezek csak együtt felelnek meg a törvényi követelményeknek. Az ítéltábla döntéseiben ezek az elvek a következőképpen jelennek meg:

Az ítéltábla BDT2009. 2162. számon közzétett döntésében kifejtette – utalva a Cstv. 50. § (1)- (6) bekezdésére és a 225/2000.(XII.19.) Korm r. 7. § (1) bekezdésére -, hogy a közbenső **felszámolási mérleg célja az, hogy megbízható, hiteles helyzetfelmérés alapján történjen a hitelezők és a bíróság tájékoztatása az adós pénzügyi helyzetéről. A közbenső mérleg jóváhagyása során ezért a bíróságnak a jogszabályokban írt tartalmi és formai követelmények mellett azt kell vizsgálnia, hogy e célnak megfelel-e.** Az ítéltábla e döntésében azt a jogi álláspontját is kifejtette, hogy **közbenső mérlegre előterjeszhető észrevétel tárgya a közbenső mérleg jogszabályi megfelelése, és nem a közbenső mérlegből megismert felszámolói intézkedés célszerűsége, indokoltsága.**

A Pécsi Ítéltábla az Fpkf.IV.30.082/2013/2. szám alatti – közzé nem tett – döntésében a fellebbezéssel összefüggésben arra utalt, hogy a közbenső mérleg, mivel vagyonfelosztási javaslatot nem tartalmaz, nem szolgál más célt, mint a hitelezők tájékoztatását (BDT2009.2162.) **A közbenső mérleg jóváhagyása során a bíróság csak azt vizsgálhatja, hogy a közbenső mérleg megfelel -e a Cstv. 50.§ rendelkezéseinek, alkalmas-e a hitelezők tájékoztatására és a tájékoztatás hiteles-e. Nem ad lehetőséget a Cstv. 50. §-a a bíróság számára arra, hogy kifogás hiányában ezen túlmenően vizsgálódjék, a közbenső mérlegből megállapítható felszámolói intézkedések jogszerűségét vizsgálat tárgyává tegye, mert ezzel megsérti a Cstv. 51. § (1) bekezdés rendelkezéseit.** A közbenső mérleg akkor felel meg a jogszabályi követelményeknek, ha valamennyi gazdasági eseményt tartalmazza, tényszerű és a valóságnak megfelelő tájékoztatást ad a felszámolói intézkedésekről, akkor is ha azok indokoltságát a hitelezők vitatják. .... a kifogással nem támadott intézkedés jogszerűségét észrevétel útján a hitelező nem vitathatja a közbenső mérleg jóváhagyása

során.

Hasonlóan foglalt állást a Fővárosi Ítéltábla ÍH 2012.95. szám alatt megjelent döntésében (Fővárosi Ítéltábla 12.Fpkf.44.697/2011/10.). Utalt arra, hogy a közbenső mérleg elsősorban a hitelezők és a bíróság tájékoztatását szolgálja, elkészítésének célja, hogy a felszámoló legalább évente megbízható és hiteles tájékoztatást adjon az adós vagyonáról, a költségek és bevételek alakulásáról, illetve biztosítsa az esetleges hitelezői kielégítést a tartalékon felüli pénzvagyon terhére. **Jóváhagyása körében azt kell vizsgálni, hogy a közbenső mérleg a számviteli előírásoknak megfelelően, helyesen tartalmazza-e az elkészítéséig megtörtént gazdasági eseményeket, valós képet ad-e a felszámolási vagyonban bekövetkezett változásokról. Amennyiben a mérleg sérelmezett kifizetéseket tartalmaz, maga a mérleg ezen kifizetések miatt nem támadható. A bíróságnak nincs hatásköre arra, hogy e költségeket gazdaságossági szempontból felülbírálja, amennyiben a hitelező álláspontja szerint a felszámoló felesleges költséget okozott az adósnak, úgy a Cstv. 54.§-a alapján van lehetősége az ebből eredő kárát a felszámoló ellen az általános hatáskörű bíróságnál indított perben érvényesíteni. A mérleg jóváhagyása során tehát a mérleg szabályszerűségének vizsgálatára van lehetőség, a mérlegidőszakban tett felszámolói intézkedések jogszerűségének, illetve a mulasztásoknak a felülvizsgálatára pedig a Cstv. 51. §-a ad lehetőséget.**

A Fővárosi Ítéltábla ÍH 2012.45. számon közzétett határozata (Fővárosi Ítéltábla 12. Fpkf.43.242/2011/4.) is rögzíti, hogy **a bíróság a mérleg jóváhagyása során a hitelező azon észrevételét, hogy a felszámoló az adott költségtételt jogszerűen vagy jogszerűtlenül fizette-e ki nem vizsgálhatja**, mivel a mérleg jóváhagyása során a mérleg szabályszerűségének a vizsgálatára van lehetőség. **A mérlegidőszakban tett felszámolói intézkedések, illetve mulasztások jogszerűségének felülvizsgálatára a közbenső mérleg jóváhagyása során nincs lehetőség, erre a Cstv. 51. §-a szerinti eljárásban van lehetőség.**

A Pécsi Ítéltábla illetékességi területéhez tartozó bíróságok a kifogás tartalmú – azaz a felszámoló jogszabálysértő intézkedését (költségelszámolás, kifizetés, besorolás, vagyonértékesítés stb.) sérelmező beadványokat a kifogásra irányadó szabályok szerint bírálják el, melytől a közbenső mérleg jóváhagyását nem teszik függővé. Az ezt támadó fellebbezéseknek mi nem adunk helyt, utalunk arra, hogy a kifogás alapján hozott döntés a közbenső mérleg fordulónapját követő gazdasági esemény (persze, ha az adós vagyont érinti, pl. mert a felszámolót az adós vagyonába történő visszafizetésre kötelezi”) melynek következményeiről a felszámolónak a következő közbenső mérlegben vagy a zárómérlegben kell számot adnia. (A felszámolási költség felszámoló általi felvétele, vagy annak más hitelező részére történő kifizetése nem pusztán könyveléstechnikai kérdés, hanem megtörtént, számviteli bizonylattal dokumentált tény. A korábbi könyvelési bejegyzéseket - a kifizetés főkönyvi bejegyzése az ahhoz kapcsolódó számviteli bizonylatok, számlák, pénztárbizonylat, bankszámla kivonat alapján - nem lehet kiradírozni, a bizonylatokat nem lehet kidobni, hiszen ez sértené a mérleg valódiság elvét, a felszámoló ezt a helyzetet csak úgy tudja rendbe tenni, ha bevételi pénztárbizonylattal (átutalási bizonylattal) az adós vagyonába visszafizeti az

érintett felszámolási költséget, ez azonban a mérleg fordulónapját követő gazdasági esemény lesz, ha azt akarjuk, hogy ez a mérleg része legyen, a felszámolónak meg kell változtatnia a fordulónapot.)

Látszólag a fenti elveket követi, mégis eltérő következtetésre jut a Debreceni Ítéltábla Fpkf.IV.30.418/2011/3. szám alatti – közzé nem tett – közbenső mérleg jóváhagyása iránti eljárásban hozott határozatában. Az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyva kifejtette, hogy a közbenső mérleg célja, hogy abban a felszámoló évente megbízható és hiteles tájékoztatást adjon mind a hitelezők, mind pedig a bíróság számára az adós vagyoni helyzetéről, a bevételek és a költségek alakulásáról, és ezáltal biztosítsa a hitelezőknek a jogszabályban meghatározott kielégítési sorrend figyelembevételével történő, minél nagyobb arányú kielégítését. A közbenső mérlegnek az így meghatározott céljából következően pedig a bíróságnak arra irányuló hitelezői észrevétel hiányában, **tehát hivatalból is vizsgálnia kell, hogy a közbenső mérleg megbízható és hiteles helyzetképet ad-e az adós vagyoni helyzetéről, továbbá annak elkészítése során a felszámoló betartotta-e a Cstv.-ben, a Rendeletben, illetőleg általános szabályként a számviteli törvényben meghatározott rendelkezéseket. Így helyesen járt el az elsőfokú bíróság amikor észlelte, hogy a felszámoló ügyvédi költség címén olyan kiadást kívánt felszámolási költségként elszámolni, amelyre a kialakult gyakorlat szerint nem lett volna lehetősége.**

A Kúria Gfv.X.30.232/2012/9. számú döntése több szempontból is említést érdemel, a döntés idézi az első és másodfokú bíróság álláspontját is, ezért annak közbenső mérleggel összefüggő megállapításait alább idézzük. (Ez a döntés szerepel a felszámoló felmentésének problémáit elemző anyagban is, de ott a döntésből csak a felmentésre vonatkozó részeket idéztük.)

Rendelkező rész:

„A Kúria a Debreceni Ítéltábla Fpkf.IV.30.701/2011/6. számú jogerős végzésének a közbenső mérleg jóváhagyását elutasító rendelkezését az elsőfokú bíróság végzésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.”

I n d o k o l á s (kivonat)

„A jogerős végzésben megállapított és a felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából jelentős tényállás a következő:

Az elsőfokú bíróság tíz alkalommal hívta fel a felszámolót a közbenső mérleg, zárómérleg benyújtására, vagy a benyújtás akadályának a közlésére, négyszer meg is bírságotla 2006 májusa és 2007 áprilisa között. A felszámoló először azt nyilatkozta, hogy az eljárás egyszerűsített módon történő befejezése iránti kérelmet kíván benyújtani; majd közölte, hogy sok és nagy összegű per van folyamatban, az iratanyag lefoglalás hatálya alatt áll, mely megnehezíti az egyeztetést; utóbb 2007. közepétől 2008. április 30-ig - többször (ugyanazon szövegű beadvánnyal) arra hivatkozott, hogy

a hitelezői igények egyeztetése folyamatban van.

A felszámoló az első, 2007. december 31-i fordulónapra készített közbenső mérleget 2008. május 22-én nyújtotta be, melyet a bíróság 2009. március 3-án hagyott jóvá 64. sorszámú végzésével. Az Aranyfácán Product Kft. hitelező fellebbezése folytán eljárt Debreceni Ítéltábla 2011. január 25-én hozott Fpkf.IV.30.132/2010/4. számú határozatával a végzést hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. **Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a felszámoló által készített közbenső mérlegből a nyitó mérleg és a közbenső mérleg adatai közötti összefüggések, eltérések indokai megnyugtató módon nem voltak megállapíthatók, illetve ellenőrizhetők és azokról a felszámoló a hitelezői észrevételre adott válaszában sem adott kellő részletességű, elfogadható tartalmú tájékoztatást.**

Az elsőfokú bíróság részére meghagyta a következőket: A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak fel kell hívnia a felszámolót arra, hogy az adós követeléseit illetően a nyitó- és közbenső mérlegek adatai közötti változásokat kellő részletességgel ismertesse, indokolja és szükség esetén okirati bizonyítékokkal támassza alá. Ennek keretében **a felszámoló tételesen mutassa ki, hogy az adósnak a nyitómérlegben még nyilvántartott követeléseivel közül mely követelések behajtásától és milyen okból tekintett el, illetőleg milyen adatok ismeretében minősítette azokat behajthatatlannak.** A hitelezők esetleges további észrevételeivel érintett, kivezetett, vagy behajthatatlannak minősített követelések vonatkozásában pedig a felszámolót fel kell hívni az okirati (vagy egyéb) bizonyítékai benyújtására, vagy bejelentésére is, amelynek eredményeként további bizonyítási eljárás lefolytatása is szükségessé válhat, ha azt a felek indítványozzák. (Debreceni Ítéltábla Fpkf.IV.30.132/2010/4. számú végzés 5-6. oldal)

Az elsőfokú bíróság 89. sorszámú végzésében felhívta a felszámolót a másodfokú határozatban foglaltak szerint a közbenső mérleg 15 napon belül történő átdolgozására, azzal, hogy az adós követeléseit illetően a nyitó- és a közbenső mérleg adatai közötti változásokat kellő részletességgel ismertesse, indokolja és szükség esetén okirati bizonyítékokkal támassza alá. Felhívta arra is, hogy éves bontásban mutassa be az eljárás során történeteket.

Az elsőfokú bíróság felhívására a felszámoló 2011. április 28-án nyújtotta be az átdolgozott közbenső mérleget, amely a 2004. november 12. - 2007. december 31. közötti, valamint a 2008-as, 2009-es és 2010-es időszakra külön elszámolást tartalmazott.

Az elsőfokú bíróság 98. sorszámú végzésében a közbenső mérleg tekintetében hiánypótlás keretében hívta fel a felszámolót különböző iratok becsatolására, azonban **nem kért okirati bizonyítékokat** a nyitó mérlegben még kimutatott pénzkészlet felhasználása, a követelések kivezetése és értékesítése, valamint a nyitómérlegben kimutatott készletek sorsa tekintetében. Nem kért részletes tájékoztatást a téves utalások visszautalása címén kimutatott összegekről sem.

Az elsőfokú bíróság 2011. május 19-én kelt 103. sorszámú végzésében a felszámolót felmentette, rendelkezett új felszámoló kijelöléséről, rendelkezett az iratok átadásáról egy közbenső mérleg készítésének kötelezettségével, **a közbenső mérleg jóváhagyását elutasította**, valamint elutasította a hitelező eljárás felfüggesztése iránti kérelmét....A felszámolónak a mérlegkészítés elmulasztásában megnyilvánuló magatartását azonban olyan súlyos jogszabálysértésként értékelte az elsőfokú bíróság, amely alapul szolgált a felmentésére. Arra hivatkozott, hogy a felszámoló részéről a megismételt eljárásban benyújtott, átdolgozott közbenső mérleg továbbra sem felelt meg a Cstv.-ben, a 225/2000.(XII.19.) Korm. rendeletben, valamint az Ítéltábla hatályon kívül helyező végzésében foglaltaknak.

A felszámoló és az Aranyfácán Product Kft. fellebbezése alapján eljáró **másodfokú bíróság** az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a felszámoló felmentése és az átdolgozott **közbenső mérleg jóváhagyhatósága tárgyában érdemben helyes döntést hozott ugyan az elsőfokú bíróság, de a másodfokú bíróság kiegészítette az indokolást a következőkkel:**

.....Ugyanakkor a másodfokú bíróság álláspontja szerint - jogszerűen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a megismételt eljárásban beszerzett **újabb közbenső mérleg sem felelt meg teljes mértékben a jogszabályban előírt feltételeknek, ezért azt a bíróság nem hagyhatta jóvá.** Helyes következtetésre jutott akkor is, amikor a felszámolónak azt a mulasztását, illetőleg az olyan minőségben végzett tevékenységet, hogy a több mint 7 éve tartó felszámolási eljárásban még egyetlen jóváhagyható közbenső mérleget sem készített, olyan súlyú jogszabálysértésnek tekintette, amely indokolta a felszámoló felmentését. Helytállónak találta a másodfokú bíróság az elsőfokú végzésben kifejtett azt az érvelést is, hogy a korábbi hatályon kívül helyező végzés indokaira tekintettel a megismételt eljárásban a felszámolónak a szokásostól részletesebb és megfelelő okiratokkal is alátámasztott közbenső jelentést, valamint mérleget kellett volna készíteni, amely fokozott tartalmú követelménynek az átdolgozott közbenső jelentés és mérleg nem felelt meg. **A felszámoló ugyanis az átdolgozott mérleghez sem mellékelte azokat az okirati bizonyítékokat, amelyek alapján megnyugtató módon ellenőrizhető lett volna az, hogy a nyitó mérlegben még kimutatott pénzkészlet felhasználására, illetve a követelések kivezetésére és értékesítésére jogszerűen került-e sor, továbbá az, hogy a nyitó mérlegben még 57.561.000 Ft értékben kimutatott készleteknek mi lett a sorsa. Alaposnak tartotta azt a megállapítást is, hogy a felszámoló a téves utalások visszautalása címén kimutatott összegekről sem adott a hitelezők, illetve a bíróság számára megfelelő tájékoztatást.** E tétellel összefüggésben a felszámoló alaptalanul állította a fellebbezésében, hogy a NAV hitelező észrevételére adott válaszában a közbenső jelentés ezzel kapcsolatos hiányosságát pótolta. (A NAV ugyanis az észrevételében a téves utalások visszautalásának alapjául szolgáló dokumentumokat hiányolta, amely hiányosságot a felszámoló az észrevételre adott válaszával nem pótolta.) Álláspontja szerint a hivatkozott hiányosságok önmagukban is akadályt képeztek a felszámoló által a megismételt eljárásban benyújtott újabb közbenső mérleg jóváhagyásának.

A felmentett felszámoló nyújtott be felülvizsgálati kérelmet a jogerős végzés ellen, melyben kérte elsődlegesen a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és az eljáró bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való kötelezését. Másodlagosan a jogerős végzés megváltoztatását (helyesen hatályon kívül helyezését és új határozat hozatalát) kérte, valamint a közbenső mérleg jóváhagyását és a felszámoló felmentésére, új felszámoló kijelölésére vonatkozó rendelkezésének hatályon kívül helyezését, továbbá a hitelező eljárási költségekben marasztalását. Állította - a felülvizsgálati kérelem tartalma alapján -, hogy a jogerős végzés sérti a Cstv. 27/A.§ (7) bekezdését, valamint a Pp.221.§ (1) bekezdését.

Álláspontja szerint az átdolgozott közbenső mérleg mindenben megfelelt a Cstv. 50.§-ában és a 225/2000.(XII.19.) Korm. rendeletben foglaltaknak. A készletekkel kapcsolatban utalt a közbenső mérleghez csatolt szöveges jelentésben foglaltakra, melyben részletesen kifejtette, hogy lejárt szavatosságú, illetve a szavatosság vége felé közeledő termékeket talált, melyeket 100%-os értéken nem lehetett értékesíteni, csak hulladék áron. A készletek ellenértékeként 7.454.878 Ft bevétel keletkezett, mely értékesítés alapbizonylatait a NAV vizsgálta. A lejárt szavatosságú termékek elszállításának a költségeit a bevételek-kiadások között kimutatta. Utalt arra, hogy a hitelezői értekezleten a felszámoló a készletek állapotáról tájékoztatta a hitelezőket, és egyikük sem tett arra észrevételt.

A téves utalások visszautalásával kapcsolatban előadta, hogy egyes vevők az adóshoz utalták a főként az Aranyfácán Product Kft. részére járó díjakat, ellenértéket. A felszámoló a megtévesztő névhasználat miatt utalta vissza az összegeket. A NAV a felszámolói nyilatkozat után nem tett további észrevételt.

A felszámoló a szöveges jelentésben megindokolta a tételek változását, úgy vélte, hogy az előadott részletezésnél mélyebb alátámasztás a közbenső mérleg terjedelmének határait túllépné, álláspontja szerint az megfelel a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben meghatározott általános követelményeknek és a 225/2000.(XII.19.) Korm. rendelet rendelkezéseinek.

....A közbenső mérleg előterjesztése után **három évig volt folyamatban a közbenső mérleg jóváhagyására irányuló eljárás.** Mindezek alapján a felszámoló nem volt abban a helyzetben, hogy a következő üzleti év közbenső mérlegét elkészítse, míg a korábbi a bíróság jóvá nem hagyta, ugyanis addig nem ismeretesek a nyitó adatok.

A Kúria a jogerős másodfokú végzést a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Cstv. 6.§ (3) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 275. § (2) bekezdése alapján.

A jogerős végzés felszámolót felmentő rendelkezését a másodfokú bíróság arra alapította, hogy mivel nem fogadható el a felszámoló által átdolgozott közbenső mérleg, ebből következően az állapítható meg, hogy a felszámoló a több, mint 7 éve tartó felszámolás tartama alatt nem tudott elfogadható közbenső mérleget benyújtani és ez megalapozza felmentését. A másodfokú bíróság pontosan meghatározta, hogy mely okiratok hiánya miatt nem fogadható el a közbenső mérleg. (Debreceni Ítéletábra

Fpkf.IV.30.701/2011/6. számú végzés 6. oldal harmadik bekezdés)

A Kúria az eljárás irataiból megállapította, a közbenső mérleget jóváhagyó végzést hatályon kívül helyező másodfokú végzés azt írta elő az elsőfokú bíróság számára, hogy szükség esetén kérjen be okirati bizonyítékokat azon tényállás felderítése érdekében, amely tekintetében a másodfokú bíróság hiányosnak találta a közbenső mérleg állításait. **Megállapítható az is, hogy az elsőfokú bíróság nem látta szükségesnek e körben a felszámoló által benyújtott iratokon felül további okirati bizonyítékok beszerzését a felszámolótól, mert ezek becsatolására nem szólította fel sem a közbenső mérleg elkészítésére felhívó 89. sorszámú végzésében, sem pedig a közbenső mérleg benyújtása után a felszámolónak küldött 98. sorszámú hiánypótlásra felhívó végzésében.**

A felszámolási közbenső-, illetve zárómérleg elkészítésére, a becsatolt iratok körére vonatkozóan nincs kötelező formai követelmény. Az eljárásban hivatkozott 225/2000. (XII.19.) Korm. rendelet, és a Cstv. 52.§ (3) és (4) bekezdése csak az alapvető elveket, elszámolási módokat tartalmazza. Azt, hogy mi tekinthető __részletes tájékoztatásnak (Korm. rendelet 7.§ (7) bekezdés), a jogszabály nem részletezi, ennek megítélése minden esetben attól függ, **a bíróság számára az eljárás során rendelkezésre álló információk kellő meggyőző erővel rendelkeznek-e arra vonatkozóan, hogy a felszámoló által állított gazdasági események megtörténtek.**

A jogszabály nem írja elő azt, hogy a felszámolónak a bíróság számára minden esetben alapbizonylatokkal kell bizonyítania a felszámolás során történeteket, s ez nem is lenne lehetséges és célravezető, hiszen a bíróság feladata nem a könyvelés ellenőrzése, hanem a törvényesség felügyelete. A törvényesség felügyelete körében azonban, ha a bíróság a becsatolt iratok, vagy a hitelezők észrevételei alapján nem tartja összefüggőnek, elfogadhatónak a felszámoló által becsatolt közbenső mérleget, úgy további iratokat, tájékoztatást kérhet, és szükség esetén a közbenső mérleg szakértői vizsgálatát is elrendelheti.

Mindennek azért van jelentősége, mert a közbenső mérleg nem kizárólag a hitelezők és a bíróság tájékoztatását biztosítja, hanem adott esetben részleges vagyonfelosztási javaslat jóváhagyása alapján hitelezői kielégítés alapjául is szolgálhat. A közbenső mérleg elkészítése felszámolási költséget okoz, ezzel a hitelezői igények kielégítésére szolgáló vagyont csökkentve, emellett a felszámolónak a közbenső mérlegidőszakra járó, megalapozott felszámolói díja kifizetését is megalapozza.

Ebből következően a közbenső mérlegről a bíróság csak akkor hozhatja meg a határozatát, ha meggyőződött arról, hogy az iratok kellően alátámasztják a felszámoló által becsatolt mérleget: ilyen esetben a közbenső mérleget jóváhagyó végzést hoz. Abban az esetben azonban, ha az iratok nem támasztják alá a mérlegben írtakat a bíróság hiánypótló felhívása ellenére sem -, vagy a bíróság olyan jogszabálysértést észlel a felszámoló részéről, amely a közbenső mérlegidőszak alatt történt, és kihatással van az adós vagyonára is, akkor a jóváhagyást elutasítja.

A fent kifejtettek szerint a felszámolónak valamennyi gazdasági esemény

valamennyi iratát nem kell csatolnia a közbenső mérleghez. A bíróság azonban, amennyiben arra a megalapozott döntéséhez szüksége van, további iratok csatolását kérheti a felszámolótól. Jelen esetben is történt hiánypótlásra való felszólítás a 98. sorszámú végzésben, azonban az elsőfokú bíróság azoknak a konkrét okiratoknak a becsatolására, amelyeknek a hiányára a felszámoló felmentését alapította, nem szólította fel a felszámolót.

A Kúria álláspontja szerint, ha a bíróság a felszámoló által becsatolt elszámolást nem találja kellően meggyőzőnek, ám a közbenső mérleg elbírálásához **az általa szükségesnek tartott iratok pótlására a felszámolót nem hívja fel (Pp.95.§)**, önmagában a felszámoló által előterjesztett iratok hiányossága nem alapozhatja meg egy közbenső mérleg jóváhagyásának elutasítását.

A Kúria a Pp. 275.§ (4) bekezdésének alkalmazása körében megvizsgálta, hogy rendelkezésére állnak-e a közbenső mérleg elbírálásához a megfelelő adatok. **A felmentett felszámoló állította, hogy kellően alátámasztotta a közbenső mérleget a bíróság által hiányosnak talált részeiben is.**

Nem vitásan az eljárás adataiból megállapíthatóan **a felszámoló nyilatkozott** a jogerős végzésben megfogalmazott hiányosságokról (a nyitómérlegben szereplő pénzkészlet sorsáról, a követelések kivezetéséről és értékesítéséről, az 57.561.000 Ft értékben kimutatott készlet sorsáról és a téves utalások visszautalásáról), **azonban olyan részletességgel, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság a közbenső mérleg jóváhagyását elutasító végzésből következően - megkövetelte volna, ezt nem** mutatta be, a felülvizsgálati eljárás során becsatolt iratok pedig a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítás kizártsága folytán (Pp.275.§ (1) bekezdés) - nem vizsgálhatók.

A jogerős végzés közbenső mérleg jóváhagyását elutasító rendelkezése a fent kifejtettek alapján megalapozatlan, ezért jogszabálysértő, emiatt azt a Kúria a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság végzésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot e körben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

Az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárásban ismételten el kell bírálnia a közbenső mérleget, figyelembe véve az időközben becsatolt iratokat is.”

A Kúria **BH2013.251. számú,** közbenső mérleg jóváhagyása tárgyában hozott döntése a következőképpen szól:

„A kúria a jogerős végzésnek a felszámolási költségként el nem fogadott összeg felszámolói díj terhére történő elszámolásra kötelező rendelkezését hatályon kívül helyezi, e körben az elsőfokú bíróság végzését megváltoztatja, és megállapítja, hogy számítástechnikai szolgáltatás jogcímén csak 150.000.- forint számolható el felszámolási költségként, egyebekben a jogerős végzést hatályában fenntartja”

A döntés indokolásában a felszámolást lefolytató bíróság kötelezettsége, szerepe körében az alábbiakat fejtette ki:

„Az elsőfokú bíróság megtagadta a közbenső mérleg jóváhagyását és felhívta a felszámolót, azt dolgozza át és oly módon nyújtsa be, hogy a felszámolási költségként feltüntetett 375 000 Ft számítástechnikai szolgáltatási díj felét a saját felszámolói díja terhére számolja el. Azzal indokolta döntését, hogy a felszámoló nem kérte teljesítési segéd igénybevételét, arra vonatkozóan nem csatolt adatot, hogy hány cégtől szerzett be árajánlatot a tevékenység elvégzésével kapcsolatban, s utalt arra is, hogy a megbízott csak részben tudta teljesíteni a megbízást.

A felszámoló fellebbezése alapján eljáró **másodfokú bíróság** az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Határozatát azzal indokolta, hogy a végelszámolóként is eljáró felszámoló a felszámolási kérelmének előterjesztésekor nem utalt a könyvelési anyag hiányára, bár ekkor becsatolta az adós tevékenységet lezáró mérlegét. A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 27/A. § (13) bekezdésének a) pontja alapján **helytállónak ítélte a felszámoló arra történt hivatkozását, hogy szakértelem hiányában jogszerűen vett igénybe - a bíróság külön engedélye hiányában is - számítástechnikai szakértőt a szükséges információk megszerzése érdekében. Eljárását azonban nem találta helytállónak. Ha ugyanis észlelte a felszámoló az adatok hozzáférhetetlenségét, először azzal a feladattal kellett volna megbíznia egy számítástechnikai céget, hogy tárja fel a problémát, annak okát, valamint azt állapítsa meg, hogy az milyen terjedelmű munkát igényel. Mindezek ismeretében szerezhethetett volna be árajánlatot a költséghatékonyabb megoldás érdekében.**

Utalt arra is a másodfokú bíróság, nem ismert, hogy a cég korábban elmulasztotta volna mérlegeinek a letétbe helyezését. Erre figyelemmel nem tűnik súlyos hiányosságnak a 2007 előtti adatok jelenlegi hozzáférhetetlensége, s a munka előzetes felmérése esetén ténylegesen csak a 2007-től kezdődő adatok lementését kellett volna a felszámolónak megoldania külső szakértő igénybevételével.

A Cstv. 6. § (3) bekezdésére figyelemmel alkalmazott 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1) bekezdésére, és (3) bekezdésére hivatkozással megállapította, hogy **az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok, bizonyítékok okszerű mérlegelése alapján helyesen foglalt állást, amikor a felszámoló által megjelölt feladat elvégzése érdekében igénybe vett teljesítési segéd megbízási díjának indokolt mértékét 150 000 Ft + áfa összegben határozta meg.**

A felszámoló nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatását oly módon, hogy a Kúria állapítsa meg, a teljes kifizetett összeg a Cstv. 57. § (2) bekezdésébe tartozó felszámolási költség. Állította, hogy a jogerős végzés sérti a Cstv. 50. §-át.

Álláspontja szerint a hitelező a felmerült költség jogalapját támadhatja, de annak összegét nem. Hivatkozott jogerős ítéletábrái határozatokra, melyekből következően a felmerült költségek mértékét nem kell (lehet) vizsgálni, a számlával igazolt felszámolási költség összegét a hitelező nem vitathatja. Utalt arra is, hogy a jogerős végzés indokolása nem tartalmazza a csökkentés okát, jogalapját.

A **hitelező** felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős végzés hatályában való fenntartását. Előadta, hogy a **teljesítési segéd jogosulatlan igénybevétele miatt terjesztette elő az észrevételt, a bíróságnak ezt kellett megvizsgálnia.** Álláspontja szerint a bíróság kötelessége, hogy folyamatosan vizsgálja a felszámolási eljárás tartama

alatt, a felszámoló a Cstv. rendelkezéseit betartja-e, s ez a vizsgálat kiterjed a költségelszámolásra is. A bíróság tehát akár hitelezői észrevétel alapján, akár hivatalból vizsgálhatja a költségek elszámolását.

A Kúria a jogerős végzést a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a jelen ügyben alkalmazandó, a Cstv. 6. § (3) bekezdése és a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján.

Elsőként **megállapította, hogy a jelen eljárás nem kifogás miatt indult, hanem a hitelező észrevétele alapján a felszámolási eljárást lefolytató bíróság a közbenső mérleg elfogadására irányuló eljárásban hivatalból vizsgálta meg a közbenső mérlegidőszakban felmerült költségek indokoltságát.**

Az eljárásban a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, van-e lehetősége a felszámolási eljárást lefolytató bíróságnak arra, hogy a felszámoló által a közbenső mérlegben feltüntetett, már kifizetett felszámolási költségek indokoltságát felülvizsgálja.

A Kúria álláspontja szerint a felszámoló az adós vagyonának kezelésével felhatalmazott szakértő, akit ezen feladatának elvégzéséért felszámolói díj illet meg. A felszámolás során felmerülő költségeket az adós vagyonából kell kiegyenlítenie, amennyiben azok az adós felszámolása érdekében keletkeztek. **Ha a felszámolási eljárást lefolytató bíróság megállapítja, hogy a költség nem szükséges az adós felszámolásának lefolytatásához, a felszámoló nem a hitelezői érdekek elsődlegességét szem előtt tartva kötött szerződést és ezzel a hitelezők kielégítésére szolgáló vagyon csökkent, a bíróság az így kifizetett összeg felszámolási költségként való elismerését tagadja meg azzal, hogy csak az általa meghatározott összegben engedi azt figyelembe venni felszámolási költségként az adós vagyonával szemben.**

Ebből következően a felszámolónak a közbenső mérleg benyújtásával egyidejűleg a felmerült költségeket indokolnia kell és a vitássá vált kifizetett összegek tekintetében bizonyítania kell, hogy az a felszámolási eljárás lefolytatása érdekében, a piacon elérhető legkedvezőbb, de ugyanakkor hatékony szolgáltatást nyújtóval kötött szerződésből ered.

A bíróság jogerős végzésében megállapította, hogy a felszámolónak e speciális szakértelmet igénylő feladathoz igénybe vett teljesítési segéd alkalmazásához nem kellett előzetesen engedélyt kérnie a bíróságtól. A másodfokú bíróság azonban a kifizetett összeg felének felszámolási költségként való érvényesítése indokolatlanságával egyetértett.

A Kúria álláspontja szerint a jogerős végzés helytállóan értékelte a felszámoló ebben az ügyben végzett tevékenységét. A felszámolónak tevékenységéhez az adós vagyonáról hiteles tájékoztatást kell kapnia, melynek egyik eleme az, hogy az adós elszámolását, iratait átvegye és megvizsgálja. Ha ez nehézségbe ütközik azért, mert az adós adatai számítógépes módon kerültek rögzítésre, és az adós nem működik együtt annak felszámoló részére történő átadásában, illetve nehézségekbe ütközik az adatok megismerése, akkor a felszámoló a másodfokú bíróság által részletesen kifejtett eljárással tudja a hitelezői érdekek elsődlegességét szem előtt tartva a lehető legkisebb költséggel megszerezni a szükséges adatokat.

Jelen eljárásban azonban az adós tulajdonosai maguk választották ki végelszámolóként az utóbb felszámolóként kijelölt társaságot, és a tevékenységet lezáró mérleget a felszámoló át is vette az adós vezető tisztségviselőjétől (1. sorszámú

felszámolási kérelem melléklete). Ezt végelszámolóként ellenőriznie kellett, mert ennek hiányában nem tudta volna elkészíteni a végelszámolási zárómérleget (21. sorszámú közbenső mérleg melléklete). Ekkor észlelnie kellett - ha szükség volt rá -, hogy a korábbi időszak adatai a számítógépen nem nyithatók meg. Megjegyzi a Kúria, hogy a végelszámolás 2009. március 16-án indult, tehát a végelszámolónak a 2008-as mérleget és a 2009-es év végelszámolásig eltelt idejét kellett megvizsgálnia, az ezt megelőző időszak könyvelési tételeire csak akkor lehetett volna szüksége, ha nem tartja hitelesnek az előző év mérlegadatait.

A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (6) bekezdése szerint a mérlegek egymásból következnek, tehát a végelszámolónak kellett először megvizsgálnia az adós iratait, és a felszámolási eljárásban csak a végelszámoló által lezárt időszak - az azok alapjául szolgáló iratok - vizsgálándók, s csak ezek kétségesége esetén van szükség a korábbi időszak ellenőrzésére.

Nyilvánvalóan a felszámolónak át kell vizsgálnia a Cstv. 31. §-a alapján a Cstv. 40. §-a szerinti jogügyletekre vonatkozó szerződéseket is, ezek azonban nem számítógépen tárolt adatok.

A felszámoló nem hivatkozott olyan különleges körülményre, amely alapján megállapítható lett volna, hogy végelszámolóként miért nem vette át az iratokat, s miért lett volna indokolt a 2007 előtti adatok megszerzése. Mindezek alapján a rendelkezésre álló iratok figyelembevételével helytállóan értékelte a jogerős végzés - a hitelezők érdekeinek elsődlegességére figyelemmel -, hogy a felszámolási eljárás költségeként, ilyen jogcímen, az adóssal szemben csak a kifizetett összeg fele számolható el, mert csak ez az összeg minősül a hitelezők érdekében végzett szolgáltatásnak.

A felszámoló a felülvizsgálati kérelmében azzal, hogy a jogerős végzés összeggel kapcsolatos megállapításainak a hatályon kívül helyezését kérte, tartalmilag azt is támadta, hogy a számítástechnikai szolgáltatás jogcímen kifizetett díj el nem ismert részét a saját díja terhére kell elszámolnia. Az elsőfokú bíróság végzésében ugyanis nemcsak a felszámolási költségként való elismerés hiányát mondta ki, hanem kötelezően azt is, hogy a fennmaradó 150 000 Ft+áfa összeget a felszámolói díj terhére kell a felszámolónak elszámolnia.

A Kúria álláspontja szerint azonban nem terjed ki a felszámolási eljárást lefolytató bíróság hatásköre arra, hogy előírja a felszámolónak, milyen módon teljesítse a jogerős végzésben foglaltakat, azaz hogy az adós vagyonaából már kifizetett összeget milyen módon pótolja vissza. A felszámoló a felszámolási költségként el nem ismert és már kifizetett összeg esetén az adós nevében megállapodhat a kifizetett díj csökkentésében a jogosulttal - és így az visszafizeti a különbözetet -, esetleg saját vagyonaából befizetheti a felszámolási vagyona a bíróság döntése folytán hiányzó összeget, illetve - amennyiben ennek rendezése a felszámolás befejezéséig nem történik meg - kérheti csökkentett összegben megállapítani a díját.

A felszámolási eljárást lefolytató bíróság azonban csak abban a kérdésben dönthet, hogy a felmerült költség felszámolási költségként az adós vagyonával szemben elszámolható-e, az adós vagyonaából ki nem egyenlíthető összeg forrásáról nem hozhat rendelkezést.

A kifejtett indokokra tekintettel a Kúria a jogerős végzést abban a részében, amelyben az el nem ismert összegnek a felszámolói díj terhére történő elszámolásáról döntött a

Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság végzését részben megváltoztatta, egyebekben a jogerős végzést hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján.”

(A Kúria döntése szerint a felszámolónak magának kell eldöntenie, hogy milyen módon pótolja vissza az adós vagyona a „jogellenesen” kifizetett összeget. Nem lehet kérdés, hogy ezt számvitelileg bizonylatolni kell, ez a számviteli bizonylat azonban már a következő mérlegidőszakot befolyásolja, ha ezt a mérleg részévé akarjuk tenni, akkor az elutasított közbenső mérleg fordulónapját meg kell változtatni, ami viszont további problémákat szül, ha az évek alatt új közbenső mérleg készült, hiszen annak fordulónapja is meg kell, hogy változzon)

A Fővárosi Ítéltábla 11.Fpkf.43.934/2014/3. számú – közzé nem tett – határozatában az elsőfokú bíróság - közbenső mérleget jóváhagyó - végzését hatályon kívül helyezte. Döntésében utalt arra, hogy a következőes bírói gyakorlat szerint a közbenső mérleget a bíróságnak nemcsak a hitelezői észrevétel alapján, hanem hivatalból is vizsgálnia kell megfelel-e a jogszabályoknak. Az elsőfokú bíróság e kötelezettségének nem tett eleget, sőt a legalapvetőbb vizsgálatokat sem végezte el, **nem győződött meg a felszámoló állításainak valódiságáról.**

A Kúria **Gfv.VII.30.260/2015/4.** számú döntésében a Pécsi Ítéltábla Fpkf.IV.40.099/2015/2. számú, közbenső mérleget jóváhagyó elsőfokú végzést helybenhagyó végzését hatályában fenntartotta. A végzés indokolásában az alábbiakat emelte ki:

„Az adós ellen 2009. október 6-án benyújtott kérelem alapján indult felszámolási eljárásban az adós felszámolásának kezdő időpontja 2011. július 14. Felszámolóként a PÉNZINFO Kft. került kirendelésre.

A felszámoló az eljárás során már három közbenső mérleget előterjesztett, melyeket a bíróság jóváhagyott. A IV. számú közbenső mérleghez csatolt részleges vagyonfelosztási javaslatban a felszámoló az általa határidőben érkezettként, a csőd eljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 57. § (1) bekezdés d) pontjába sorolt követelés jogosultja, az e.missio Kft. részére javasolta 4.262.237 Ft kifizetését, hitelezői követelése részbeni kiegyenlítéseként.

Az MKK Zrt. hitelező a közbenső mérlegben foglaltak ellen kifogást és észrevételt is előterjesztett, kérve a közbenső mérleg módosítását, az e.missio Kft. hitelezői igényének határidőn túliként történő nyilvántartásba vételét, és a részleges vagyonfelosztási javaslat alapján a meglévő pénzeszköznek az MKK Zrt. részére történő kifizetését. Arra hivatkozott, hogy az e.missio Kft. a nyilvántartásba vételi díjat határidőn túl fizette be, ezért hitelezői igénye határidőn túlinak minősül.

Az elsőfokú bíróság a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította arra hivatkozva, hogy az MKK Zrt. az e.missio Kft. igényének határidőben érkezettként történt nyilvántartásba vételéről már a II. közbenső mérleg kapcsán értesült, ezért a kifogása elkésett.

Az elsőfokú bíróság a IV. számú közbenső mérleget jóváhagyta, és egyebek mellett kötelezte a felszámolót az e.missio Kft. részére a javasolt összeg kifizetésére.

Az MKK Zrt. hitelezőnek a közbenső mérleget jóváhagyó végzés elleni fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A végzés indoklásában kifejtette, hogy az MKK Zrt.-nek az e.missio Kft. besorolásával kapcsolatos kifogását a bíróság jogerősen elutasította. A jogerősen elbírált intézkedés jogszerűségét a hitelező észrevétel formájában nem támadhatja. A Cstv. 50. §-a nem ad lehetőséget a bíróság számára arra, hogy a közbenső mérlegből megállapítható felszámolói intézkedések jogszerűségét hivatalból ismételt felülbírálja.

Utalva a Cstv. 50. § (1) bekezdésére, valamint a 225/2000.(XII.19.) Korm. rendelet 4. és 7. §-aiban foglaltakra kifejtette, az elsőfokú bíróságnak a mérleg jóváhagyása körében azt kell vizsgálnia, hogy a közbenső mérleg a számviteli előírásoknak megfelelően helyesen tartalmazza-e az elkészítésig megtörtént gazdasági eseményeket, valós képet ad-e a felszámolási vagyonban bekövetkezett változásokról. A gazdálkodó szervezet mérlegének valós adatokon kell alapulnia (valódiság elve), és tartalmaznia kell mindazon gazdasági eseményeket, amelyek az adott üzleti évre vonatkoznak (teljesség elve). A közbenső mérleg jóváhagyása során azt kell vizsgálni, hogy a felszámoló a Cstv. 52. § (3), (4) bekezdése szerinti kimutatások elkészítése során tényszerű és valóságnak megfelelő tájékoztatást adott-e arról, hogy a felszámolás során milyen bevételek realizálódtak, milyen költségek merültek fel, az adós vagyonában és a hitelezői állományban milyen változások következtek be.

Az MKK Zrt. hitelező által előterjesztett kifogás Cstv. 51. § (1) bekezdése alapján történt elutasítása folytán a közbenső mérleg helyesen tartalmazza az e.missio Kft. hitelezői igénye besorolását, azt a bíróság hivatalból nem vizsgálhatja felül. A közbenső mérleg a jogerősen elbírált kifogásnak megfelelően tünteti fel az e.missio Kft. hitelezői igényét, ezért a mérleg nem jogszabálysértő.

Az MKK Zrt. hitelező felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős végzés - elsőfokú bíróság végzésére is kiterjedő - hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság kötelezését arra, hogy a felszámolót új közbenső mérleg készítésére kötelezze, melyben az e.missio Kft. hitelezői igényét határidőn túl bejelentésként tartja nyilván.

Állította, hogy a jogerős végzés a Cstv. 28. § (1) bekezdés f) pontjába és a 46. § (7) bekezdésébe ütközik.

Hivatkozott arra, hogy a hitelezői igény bejelentésén felül a nyilvántartásba vételi díj befizetésének is határidőn belül meg kell történnie, ahogyan arra a Kúria is rámutatott Gfv.VII.30.158/2013/7. számú határozatában. Az egyértelműen megállapítható, hogy az e.missio Kft. a nyilvántartásba vételi díjat csak a felszámolás kezdő napját követő 40 napon túl fizette be, s ebből következően az e.missio Kft. hitelezői igényét csak akkor lehetne kielégíteni, ha a határidőben bejelentett valamennyi igény kifizetése után van rá fedezet [Cstv. 37. § (1) bekezdés].

Kifejtette, hogy a bíróságnak - miután az MKK Zrt. által előterjesztett kifogást érdemi vizsgálat nélkül utasította el - hivatalból is fel kellett volna hívnia a felszámolót a hitelezői nyilvántartás, és így a vagyonselosztási javaslat módosítására, mert az jogszabálysértő. Az elsőfokú bíróság a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

végzésében megállapította, hogy az e.missio Kft. csak a 43. napon fizette meg a nyilvántartásba vételi díjat. A Kúria a Gfv.X.30.059/2009/4. számú végzésében kimondta, a felszámolási eljárást lefolytató bíróság feladata annak biztosítása, hogy a felszámoló a jogszabályoknak megfelelően végezze a tevékenységét. Ez a törvényességi felügyeleti jogkör jelenik meg a közbenső és zárómérlegek esetében, amelyek - ha nem felelnek meg a jogszabályoknak - jóváhagyásukat a bíróságnak el kell utasítania még akkor is, ha erre vonatkozóan nem érkezik hitelezői észrevétel vagy kifogás.

Az e.missio Kft. felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős végzés hatályában való fenntartását.

A Kúria a jogerős végzést a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Cstv. 6. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 275. § (2) bekezdése szerint, s megállapította, hogy az a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A Kúria hangsúlyozza, hogy továbbra is fenntartja azt az álláspontját, mely szerint a bíróság törvényességi felügyeleti jogkörében vizsgálja a közbenső- és zárómérlegeket, s azok jóváhagyását jogszabálysértés esetén el kell utasítania még akkor is, ha erre vonatkozóan nem érkezik hitelezői észrevétel vagy kifogás. Nem tartozik azonban ebbe a vizsgálandó körbe az egyes hitelezői igények besorolása.

A nyilvántartásba vételét a Cstv. 46. § (5) bekezdése a felszámoló hatáskörébe utalta. A bíróságnak ebben a tekintetben kizárólag akkor van döntési joga, ha a hitelezői igényt a felszámoló vitatottnak minősíti [Cstv. 46. § (6) bekezdés], vagy a felszámoló intézkedésével szemben kifogást nyújtanak be hitelezői igények a hitelező saját követelése, illetve más hitelező követelése nyilvántartásba vétele tekintetében (Cstv. 51. §). A bíróság csak ezekben az esetekben hozhat döntés a hitelezői igény felszámoló által történt nyilvántartásba vételével kapcsolatban.

A Kúria által a közbenső- és zárómérleg jóváhagyása kapcsán hangsúlyozott bírósági törvényességi felügyeleti jogkör nem terjed ki a nyilvántartásba vétellel kapcsolatos felszámolói tevékenységre. **A közbenső- illetve zárómérleghez kapcsolódó törvényességi felügyeleti jogkör gyakorlása során a bíróságnak a felszámoló által kezelt vagyon változását, annak indokoltságát kell vizsgálnia,** s ahogyan erre a másodfokú bíróság helytállóan utalt, e jogintézmények nem a hitelezői igények nyilvántartása helyességének az ellenőrzésére szolgálnak.”

(Felmerül a kérdés, hogy ha a Cstv. idézett rendelkezéseiből az következik, hogy a hitelezői igények besorolása csak kifogás esetén vizsgálandó, akkor miért nem következik a Cstv. 54.§.-ából és a Cstv. 51.§.-ából, hogy a felszámoló kezelt vagyonnal kapcsolatos felelőssége vagy kártérítési perben, vagy a felszámolási költségek jogellenes elszámolása miatt indított kifogásolási eljárásban vizsgálható. A 2012. március 1. előtt indított ügyekben a 3/2010 PJE legalizálta a felszámolót a „jogellenesen” elszámolt felszámolási költség visszafizetésére kötelező bírói rendelkezést, kimondva, hogy „nincs akadálya annak, hogy a teljesítési segéd igénybevétele folytán felmerült kiadásnak a felszámolási költségek között történő

jogszabálysértő elszámolása miatt az arra jogosultak kifogást terjesszenek elő, a kifogás megalapozottsága esetén a bíróság az intézkedést megsemmisítve kötelezi a felszámolót a kiadásnak a felszámolási költségek köréből való mellőzésére és - az eredeti állapot helyreállításaként - az adós felszámolás hatálya alá tartozó vagyonába történő befizetésére”, a 2012. március 1. utáni ügyekben pedig a törvény rendelkezése értelmében a jogellenesen elszámolt felszámolási költség visszafizetésére kifejezetten kérelemre lehet a felszámolót kötelezni. Az olyan döntés, amely formálisan ugyan fizetésre kötelezést nem tartalmaz, de arra kötelezi a felszámolót, hogy a költségek elszámolását a közbenső mérlegből mellőzze, tartalmilag – mint ahogy erre a jogegységi eljárást kezdeményező tanács maga is rámutatott – kártérítésre kötelezést jelent, mert a felszámoló a döntésnek csak akkor tud eleget tenni, ha a költségként felvett, kifizetett összeget visszateszi az adós vagyonába)

A legutóbb idézett döntésekben a közbenső mérleggel kapcsolatos szerep tekintetében egészen újszerű irány látszik kialakulni. Az új irányvonal szerint a bíróságnak a közbenső mérleg jóváhagyása során egyrészt ellenőriznie kell a mérleg tartalmát (meg kell győződnie az állítások valódiságáról), másrészt vizsgálnia kell a felszámolónak a mérlegidőszakban tett intézkedéseit, és ha azokat jogszabálysértőnek találja hivatalból intézkedhet a jogszabálysértő állapot megszüntetése iránt. Míg a BH2013.251. számú döntésében a Kúria csak azt mondta ki, hogy felszámolási eljárást lefolytató bíróság a közbenső mérleg elfogadására irányuló eljárásban hivatalból vizsgálta meg a közbenső mérlegidőszakban felmerült költségek indokoltságát, a közzé nem tett döntés még ennél is tovább megy, és a felszámoló bíróságnak „törvényességi felügyeleti” szerepet tulajdonít, e szerint pedig a felszámoló bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy a mérlegtételeket okiratok támasztják alá, másrészt meg kell vizsgálnia felszámoló mérlegidőszakban tett intézkedéseinek jogszerűségét, a döntés szerint a felszámolónak a felmerült költségeket indokolnia kell, és **a vitássá vált kifizetett összegek tekintetében bizonyítania kell, hogy az a felszámolási eljárás lefolytatása érdekében, a piacon elérhető legkedvezőbb, de ugyanakkor hatékony szolgáltatást nyújtóval kötött szerződésből ered** (ez utóbbi megjegyzés különös figyelmet érdemel, megkockáztatom, hogy még a kártérítési felelősség körében megfogalmazott elvárhatósági szinten is túlmegegy), és a bíróságnak a jogszerűtlen intézkedést a mérleg elutasításával kell szankcionálnia.

Az idézett döntésekben megfogalmazott bírói szereppel, feladattal kapcsolatban több kérdés is felmerül. A teljesség igénye nélkül álljon itt néhány:

- Mely jogszabályi rendelkezések teszik a felszámolást lefolytató bíróság kötelezettségévé a felszámoló tevékenysége feletti hivatalbóli törvényességi felügyelet?
- Milyen eszközök vannak a bíróság kezében arra, hogy ennek a feladatnak eleget tegyen (30 napos elbírálási határidő alatt)?
- Mi szab határt a felszámolóval szemben támasztható követelményeknek abban a körben, hogy mit kell a – Cstv. által becsatolni elő nem írt – felszámolási iratok közül becsatolnia?

- Hogyan viszonyul a felszámoló jogszabálysértő intézkedése ellen 8 napon belül benyújtható kifogás a felszámolói intézkedések hivatalbóli felülvizsgálatához? (Ha az elkésett kifogást el kell utasítani, hivatalból akkor is vizsgálni kell a felszámolói intézkedést?)

- Ha a közbenső mérleg nem felel meg a jogszabályoknak, akkor lehetőség van arra, hogy a bíróság hiánypótlás keretében – fellebbezéssel nem támadható végzéssel – a felszámolót annak átdolgozására, kiegészítésére kötelezze? Meddig kell ezt a hiánypótlást folytatni (pl. egy három éve elbírátlan közbenső mérleg esetén)?

- A bíróság „törvényességi felügyeleti” kötelezettsége mennyiben érinti a felszámoló Cstv. 54.§-a szerinti felelősségét, illetve mennyiben vetheti fel a bíróság - akár önálló akár a felszámolóval egyetemleges – kártérítési felelősségét, ha a közbenső mérleg jóváhagyása során a bíróság nem észleli a mérlegidőszak jogszabálysértő felszámolói intézkedéseit?

Pécs, 2016. április 11.

dr. Kovács Ildikó
ítélőtáblai tanácselnök

dr. Berki Csilla
ítélőtáblai bíró